

Igazgatási és nemzetközi főosztály
740/1/30/2007.

E m l é k e z t e t ő
az Országos Statisztikai Tanács (OST)
2007. szeptember 13-ai üléséről

Napirendi pontok:

N	Téma	Előterjesztő
1.	A 2008. évi Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program tervezete és javaslat a 2007. évi OSAP módosítására	Sulykosné Papp Edit
2.	Tájékoztató a KSH európai konzultatív szakértői vizsgálatáról	Mészáros Árpád
3.	Tájékoztató az EU statisztikákhoz közvetlenül adatot szolgáltató magyar statisztikai szervezetek szakmai önértékeléséről	dr. Vigh Judit
4.	A statisztikai termékek és munkafolyamatok minőségbiztosítása (Minőségi irányelvek)	Mag Kornélia

Az ülésen részt vettek az OST tagjai és az állandó meghívottak:

Bozó Pál, Gódorné Kaló Edit, dr. Kincses Gyula, Kozma-Lukács Judit, Mátrainé Berkes Tünde, dr. Németh Pál, dr. Pásztor Miklós, Sándorné dr. Kriszt Éva, dr. Székely Judit, dr. Szép Katalin, dr. Szilágyi György, Tabák Péter, Tóth László, Flamichné Kárpáti Györgyi (ONYF), Mészáros Árpád (az OST titkára).

Helyettesként, tanácskozási joggal vett részt:

dr. Belényi Andrea helyett dr. Mándicsné dr. Szél Virág, Deli Erika helyett Farkas László, Jenei Zoltán helyett Kocsis Istvánné, dr. Nagy Tibor helyett Pusztainé dr. Jakab Róza, Sulyok János helyett Petőházi Antal, dr. Szöllősi Endre helyett Halász Péter, dr. Tóth Magdolna helyett Henger Péter.

Meghívottként vett részt a KSH részéről:

dr. Pukli Péter, dr. Balogh Miklós, Grábics Ágnes, Kelecsényiné Gáspár Katalin, Kotulics Tamás, dr. Laczka Éva, dr. Ligeti Csák, dr. Probáld Ákos, dr. Rajna János, Sulykosné Papp Edit, Süveges Éva, Tokaji Károlyné, dr. Vigh Judit, Waffenschmidt Jánosné.

1. napirend: A 2008. évi Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program tervezete és javaslat a 2007. évi OSAP módosítására

Az előterjesztés rövid leírása:

A 2008. évi OSAP előkészítése az OST 2007. évi munkaprogramjának megfelelően történt. Május folyamán a KSH-ban külön gazdaságstatisztikai, társadalomstatisztikai és környezetstatisztikai munkabizottság keretében került sor az adatgyűjtési elképzelések egyeztetésére az érdekelt szervezetek között. Június végén tartotta első ülését a Regiszter Munkabizottság, amely az adminisztratív adatok statisztikai célú hasznosítását hivatott elősegíteni.

Az adatgyűjtési rendszer kialakításában az egyik meghatározó szempont az Európai Unió jogszabályaihoz, adatigényeihez való igazodás, a másik a hazai jogszabályok változásából adódó módosítások szükségessége. Az egyéb indokok alapján történő módosítások célja részben – ahol lehetséges – az adatgyűjtések összevonásával, a kérdőív szerkezetének egyszerűsítésével, a mintaelem szám csökkentésével az adatszolgáltatói terhek mérséklése.

A módosítások egy része a TEÁOR'08 bevezetéséből adódik, de ugyanígy az adó- és egyéb hazai jogszabály-változások okozta módosítások is az adatfelvételek tartalmi módosítását eredményezhetik. Vannak olyan adatgyűjtések is, amelyek évről évre bővebb, illetve szűkebb formában kerülnek végrehajtásra (pl. a kétévenkénti gazdaságszerkezeti összeírás vagy a kétévenkénti morbiditási felvétel).

Több adatgyűjtő szervezet az elektronikus adatgyűjtési rendszer fejlesztésével az adatszolgáltatók terheinek csökkentését és az adatminőség javítását kívánja elérni.

Összességében évről évre csökken az OSAP-ban kötelezően elrendelt közvetlen adatgyűjtések száma: 2004-ben 388, 2005-ben 379, 2006-ban 368, 2007-ben 343, a 2008. évi tervek szerint 322. A statisztikai célú adatátvételek száma a 2004. évi 84-ről 2008-ra 113-ra emelkedett.

A 2008. évi kötelező adatgyűjtések közül 197 lesz változatlan, 120 módosul, és összesen 5 új adatgyűjtést terveznek a hivatalos statisztikai szolgálat szervei. Öt adatgyűjtés végrehajtása szünetel, további 33 adatgyűjtés megszűnik. Ez utóbbiak közül egy beolvad egy, már meglévő adatgyűjtésbe.

A statisztikai célú adatátvételek száma 113, amelyből 103 változatlan, 7 módosított és három új. Nyolc adatátvétel megszűnik.

A tervezett adatgyűjtések, adatátvételek 40%-a kötődik valamilyen uniós jogi aktushoz.

Előterjesztői kiegészítés:

Az előterjesztő prezentáció keretében bemutatta a 2008. évi Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program készítésének alapelveit, az előkészítés menetét, kitért a közvetlen adatgyűjtések és adatátvételek számának 2004-2008 közötti alakulására, az adatgyűjtések költségeinek alakulására, ismertette a 2007. évi módosítások kiegészítését, az adatgyűjtések elérhetőségét, majd az OSAP-pal kapcsolatos további feladatokat.

Az előterjesztő kiemelte, hogy az adatszolgáltatói teher csökkentése céljából kívánatos lenne, ha jövőre már valamennyi szervezet összes kérdőíve megtalálható lenne a szervezetek honlapján, és elektronikusan beküldhetőek lennének.

Felvetések összefoglalása:

1. Kérdésként merült fel, hogy az adatszolgáltatókkal milyen egyeztetés történt az új és a módosított kérdőívek kapcsán. Az előterjesztő válaszában elmondta, hogy az adatszolgáltatói egyeztetések megtörténtek.
2. Kérdésként merült fel továbbá, hogy a költségek tervezésénél milyen módszereket alkalmaztak. Válaszként megfogalmazódott, hogy az OST-tagok egy korábbi ülésen önálló előadás keretében részletes tájékoztatást kaptak a költségtervezésről, ahol módszertani ajánlás is elhangzott.
3. Kérdésként hangzott el a 2146/08 nyilvántartási számú jelentés beküldési határidejének előrehozatala. Válaszként megfogalmazódott, hogy részben az Eurostat igénye, részben az adatok késői rendelkezésre állása indokolta a határidő előrehozatalát, valamint hogy az adatok integrált felhasználása történik meg a hivatalban, és ehhez is előbb szükséges a korábbi bekérés, ami az adatszolgáltatókkal egyeztetve történik.
4. Felvetődött a 2157/06 nyilvántartási számú jelentés gyakoriságának megváltozása. A résztvevők tájékoztatást kaptak arról, hogy ez a statisztika 10 éves múltra tekint vissza. Eddig havi gyakoriságú volt, 2008-tól éves lesz, és lényeges egyszerűsödés következik be.
5. Javaslatként elhangzott a 1825, 1826, 1271, 1281 nyilvántartási számú jelentések összevonási lehetőségének vizsgálata, amelyre az előterjesztő ígéretet tett.
6. Felvetődött a 2180/08 és a 2181/08 nyilvántartási számú jelentések törlésének kérdése. Az előterjesztő válaszában elmondta, hogy ez minisztériumi kérésre történt, de e tárgyban további egyeztetést folytatnak.

Az OST döntési javaslata:

Az előterjesztéssel kapcsolatos vélemények összegzését az OST elfogadja, és a KSH elnökéhez történő benyújtásra javasolja.

2. napirend: Tájékoztató a KSH európai konzultatív szakértői vizsgálatáról

Az előterjesztés rövid leírása:

Az Országos Statisztikai Tanács az elmúlt másfél esztendőben több alkalommal foglalkozott „Az európai statisztika gyakorlati kódexe” c. ajánlással, annak kérdéseivel. Magyarországon az Eurostat 2007 folyamán megvizsgálta a Központi Statisztikai Hivatalnál – a KSH-ban kitöltött önértékelési kérdőív ismeretében – a Gyakorlati Kódex elveinek érvényesülését. Ugyancsak 2007-ben sor került az a hivatalos statisztikai szolgálat szerveinek önértékelésére: kilenc, az Európai Unió Statisztikai Hivatalának közvetlenül adatot szolgáltató intézmény már kitöltötte a kérdőívet, további öt intézmény önértékelése még folyamatban van.

Előterjesztői kiegészítés:

Az előterjesztő prezentáció keretében tájékoztatást adott a szakértői vizsgálat lebonyolításáról. Kitért a vizsgálat módszerére, a Gyakorlati Kódex vizsgált elveire, utalt a KSH koordinációs szerepére a hivatalos statisztikai szolgálatban. Ismertette a vizsgálat főbb megállapításait a tárgyalt elvenként, kiemelte a jó példákat, majd a fejlesztési ajánlásokkal zárta előadását.

Felvetések összefoglalása:

1. Megfogalmazódott a felhasználói igények mérésének szükségessége és a hozzáférhetőség, érthetőség fontossága.
2. Felvetésként elhangzott a statisztikai szolgálat folyamatos minőségbiztosításának szükségessége.
3. Elhangzott, hogy az új statisztikai termékeket célszerű lenne külső szervekkel véleményeztetni.
4. Válaszként kifejezésre jutott, hogy nagy jelentőségű az elvégzett átvilágítás a hivatal életében. Hozadéka kettős, egyrészt kijelöli a fejlesztés irányait, másrészt megerősíti a jó gyakorlatokat, amelyeket tovább kell folytatni. Elhangzott, hogy a statisztikai szolgálat többi szervezetére is ki fog terjedni a nagyon alapos szakértői vizsgálat.
5. A KSH-ban a további fejlesztési irányok: A minőségbiztosításhoz ki kell választani azokat a mutatókat, amelyeket értékelni lehet. Felgyorsítják a termelési folyamat minőségbiztosítását. A hozzáférhetőség fokozására kutatószobát alakít ki a hivatal. Egyre több adat, adatbázis válik elérhetővé az interneten. Az adatbázis eléréssel kapcsolatban pályázatot hirdettek meg. A tájékoztatási naptár szerinti tájékoztatást minden esetben pontosan be kell tartania a hivatalnak.

3. napirend: Tájékoztató az EU statisztikákhoz közvetlenül adatot szolgáltató magyar statisztikai szervezetek szakmai önértékeléséről

Az előterjesztés rövid leírása:

Az eddig a statisztikai szolgálat kilenc szervezete által kitöltött önértékelő kérdőív értékelésének tapasztalatairól hangzott el előadás.

Elsősorban az Európai Unió igényelte, hogy a statisztikai szolgálat adatgyűjtéssel foglalkozó szerveire is terjedjen ki az a típusú önértékelés, amelyet a KSH 2005 folyamán elvégzett. A kiterjesztéssel azonban egyrészt a hivatal is komoly információkhoz juthat a kérdőívek értékelése kapcsán – ami segíti abban, hogy koordináló szerepét és a további fejlesztési munkában elképzelt együttes munkát jobban meg tudják alapozni –, másrészt maguk az önértékelési kérdőívet kitöltők is hasznos tapasztalatokhoz juthatnak a munka során.

Előterjesztői kiegészítés:

Az előterjesztő prezentáció keretében bemutatta a statisztikai szervezetek szakmai önértékelésének előzményeit. Ismertette a kérdőív célját, kérte a határidők betartását. Kitért az önértékelésben részt vett szervezeteken belül a statisztikai tevékenység helyére, a szakmai függetlenség tekintetében nagyon eltérő helyzetre. Foglalkozott az előadás a megfelelő erőforrások kérdésével, a követő kérdések kitöltöttségével és a szervezetek szakmai tanácsadási igényeivel. Kiemelte a kérdőív eredményeinek hasznosítását, miszerint a kérdőívek feldolgozása után az összefoglaló jelentést megküldik az Eurostatnak, a tapasztalatok további hasznosítására pedig szakmai tanácsadást biztosítanak. Kérte, hogy a szervezetek pótolják az esetlegesen hiányosan megválaszolt kérdéseket.

Felvetések összefoglalása:

1. A hozzászólók felhívták a figyelmet arra, hogy néhány minisztérium értékelése egybeesett az átszervezésekkel, ezt figyelembe kell venni az összefoglaló jelentés készítésénél.
2. Elhangzott, hogy a statisztikusoknak nagy felelősségük van abban, hogy átszervezések közepette is jó minőségben, határidőre adatot szolgáltatassanak, és a nemzetközi követelményeknek is meg kell felelniük.
3. Kérdésként merült fel, vajon az egyes minisztériumok gazdasági vezetése mennyire tartja fontosnak a statisztikát, valamint szabályozható-e az, hogy az egyes minisztériumokban hol kell elhelyezkednie a statisztikának.
4. A témával kapcsolatban kiemelésre került, hogy a hivatalos statisztikai szolgálat tagjaiban – ahol még nincs – fel kell állítani a statisztikai szervezetet, és a kódexben szereplő elveket érvényesíteni kell. Felvetődött, hogy ezzel kapcsolatban hasznos lenne ajánlást megfogalmazni.

4. napirend: A statisztikai termékek és munkafolyamatok minőségbiztosítása (Minőségi irányelvek)

Az előterjesztés rövid leírása:

Az EU Statisztikai Programbizottsága által elfogadott Gyakorlati Kódexben külön rész vonatkozik a statisztikai folyamatokra, ezen belül is a 8. elv kimondja, hogy a jó minőségű statisztikát az adatgyűjtéstől az adatvalidálásig megfelelő statisztikai eljárások alkalmazásával kell alátámasztani. Ezen elv teljesülésének az egyik alapfeltétele a megfelelő minőségi irányelvek megléte.

Az előterjesztés elsősorban a KSH-adatok hivatalon belüli előállítói és felhasználói számára fogalmaz meg ajánlásokat a statisztikai munkafolyamat fontosabb szakaszaiban alkalmazott alapelvekről és a munka során követett irányelvekről.

Előterjesztői kiegészítés:

Az előterjesztő prezentáció keretében ismertette a minőségi irányelveket, amelyeket a KSH statisztikai munkafolyamatainak egyes szakaszaira – a tervezés, a végrehajtás és az ellenőrzés területeit átfogva – dolgoztak ki. Kitért a nemzetközi gyakorlatra, a statisztikai termelési folyamatra, a minőségi irányelvek felépítésére. Végül kiemelte a további feladatokat.

Felvetések összefoglalása:

1. Megfogalmazódott, hogy más szerveknél is napirenden van a minőségbiztosítás feladata, és konzultálni fognak a KSH szakembereivel.

ZÁRADÉK: A KSH Elnöke az OST 1. napirendi pontjának döntési javaslatát jóváhagyja.

Következő ülés várható időpontja: 2007. december .

Budapest, 2007. szeptember 25.

Mészáros Árpád
az OST titkára

Jóváhagyom:

Láttam:

Sándorné dr. Kriszt Éva
az OST elnöke

dr. Balogh Miklós
a KSH gazdasági elnökhelyettese

Az emlékeztetőt az abban foglalt döntési záradékkal jóváhagyom:

dr. Pukli Péter
a KSH elnöke